

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Liberec

Inspekční zpráva

Zvláštní škola Nový Bor

náměstí Míru 104, 473 01 Nový Bor

Identifikátor školy: 600075141

Zřizovatel: Město Nový Bor, náměstí Míru 1, 473 01 Nový Bor

Školský úřad: Česká Lípa, Havlíčkova 443, 470 01 Česká Lípa

Termín konání komplexní inspekce: 29. listopadu až 3. prosince 1999

Čj.	084 684/99-1165
Signatura	kh1nt101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Zvláštní škola má sedm tříd, vyučuje 64 žáků, z toho jeden je tělesně postižený a tři docházejí na individuální výuku. Výchovně-vzdělávací proces zajišťuje jedenáct pedagogů, z toho čtyři důchodci. Šest má požadované vzdělání, čtyři pedagogickou způsobilost a jeden má středoškolské vzdělání jiného typu.

Ve škole se vyučuje podle Vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22 980/97-22, schváleného MŠMT ČR dne 20. 6. 1997 a Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22, schváleného MŠMT ČR.

Učební plán škola dodržuje v plném rozsahu. Ve sledovaných hodinách byly učební osnovy dodrženy. Časová dotace jednotlivých hodin odpovídala stanovenému učebnímu plánu. Výuka v prvním až devátém postupném ročníku a individuální výuka tří žáků probíhá v budově školy v Novém Boru a v prvním až třetím ročníku v budově základní školy ve Cvikově. Někteří učitelé mají zpracovány tematické plány, někteří písemné přípravy, jsou však kvalitativně velmi rozdílné. Pro žáky, kteří docházejí na individuální výuku a na integrované žáky jsou sestaveny individuální plány. U některých plánů není zaznamenána úspěšnost žáka a stanoven další postup. Ve škole se vyučuje ve třídách s odděleními. Třídy jsou vybaveny vhodným školním nábytkem, pomůckami k učivu a vyzdobeny pracemi žáků. Třídy nejsou příliš prostorné, vyučující jen sporadicky využívali v průběhu hodin možnosti relaxace a větrání. V hodinách českého jazyka a matematiky byly využívány jen základní učební pomůcky (učebnice, sešit, tabule, křída, karty a lístečky), při vlastivědě a zeměpisu mapy a atlasy, při pracovním vyučování potřebné pracovní náčiní a nářadí. Audiovizuální technika byla využita pouze v jedné hodině občanské výchovy.

Pitný režim škola zajišťuje.

Matematika, rýsování

Výuka byla sledována ve čtyřech třídách, v každé byly dva postupné ročníky. Vyučující jsou odborně a pedagogicky způsobilí s víceletou pedagogickou praxí. Sledováním plánování výuky matematiky nebyla zjištěna obsahová duplicita předmětů, v jednotlivých ročnících dochází k návaznosti učiva. Výukové cíle odpovídaly složení třídy, vyučující mají přehled o zdravotně postižených žácích a v přípravě na vyučování toto respektují.

Pokyny pro zadávání úloh při samostatné práci v odděleních byly většinou jasné, zřetelné i když ne vždy pro žáky srozumitelné, takže se někteří opakovaně dotazovali. Nedostatkem sledovaných hodin byla malá četnost střídání přímé a nepřímé činnosti se žáky v jednotlivých odděleních. V jednom případě měli žáci nižšího ročníku po celou vyučovací jednotku zadanou samostatnou práci. V další třídě učitelka použila dostatek pomůcek, věnovala potřebný časový prostor manipulaci s názorem, žáci střídavě plnili úkoly u tabule a v lavici. Vyučující kladla důraz na procvičování učební látky, zadávala otevřené otázky, sledovala pochopení učiva. Její způsob motivace a komunikace s problémovým žákem nebyl zcela efektivní. Ve všech ročnících měli žáci možnost pracovat individuálním tempem. Pro tělesně postiženého žáka byl připravený materiál v jiné velikosti. Vyučování probíhalo v jednotlivých odděleních většinou frontálním způsobem - všichni žáci daného ročníku dělali totéž.

Vstupní a průběžné motivace bylo minimálně využito. Vyučující častými otázkami kontrolovali pochopení zadané učební látky. V závěru vyučovacích hodin si učitelé neponechali dostatek času ke zhodnocení práce a tím výuka zasahovala do přestávky.

Žáci respektovali své učitele. Komunikativní dovednosti žáků jsou malé. Problematické je

spisovné vyjadřování žáků, v jednom případě i vyučující při správném pojmenování desetinných čísel. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla přizpůsobena věku žáků.

Hodina rýsování byla dělena s českým jazykem. Při rýsování v osmém ročníku byly úkoly pro samostatnou nepřímou práci žáky pochopeny až po opětovném vysvětlení. Motivace byla zaměřena na vlastní zkušenosti žáků. Komunikativní dovednosti žáků nebyly v této hodině rozvíjeny.

Na základě shora uvedených skutečností hodnotí ČŠI výuku matematiky a rýsování jako velmi dobrou až dobrou.

Český jazyk

Cíl hodin českého jazyka byl v souladu s učebními osnovami. Pokyny byly jasné, srozumitelné. Vyučující při procvičování učiva a při práci s učebnicí postupně vyvolávali všechny žáky. Při řízeném rozhovoru vyžadovali odůvodnění, důsledně sledovali odpovědi ve větách. Hodina zaměřená na zvládnutí gramatických jevů se vyznačovala maximálním procvičováním učební látky a sledováním pochopení jevu. V rovnováze nebyla délka zadané samostatné práce a aktivní práce mezi oběma ročníky. Písemné projevy žáků jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány a hodnoceny. Žáci byli v hodině průběžně hodnoceni.

Ze tří hodin českého jazyka-čtení byly dvě dobře připraveny i provedeny. Motivace byla aktuální, text srozumitelný. Práce s textem byla cílená, obtížnější výrazy vysvětleny za pomoci otevřených otázek. Problémy se zvládnutím textu byly shledány u dvou žáků. Čtenářské dovednosti byly dobré.

Zvolené formy a metody výuky v další hodině nebyly v souladu s možnostmi a potřebami žáků, nebyl dán prostor pro rozvoj komunikativních dovedností.

Výuka českého jazyka, až na jednu hodinu, byla podávána věcně a odborně správně. Vyučující měli hodiny připravené. Čas pro samostatnou práci v jednom případě nebyl žáky plně využit. Členění hodiny a tempo výuky byly dobré. Opomíjena byla relaxace, málo bylo využito střídání činností. ČŠI hodnotila výuku jako velmi dobrou, dobrou, v jedné hodině byla citelně slabá místa.

Vlastivěda, občanská výchova, dějepis, zeměpis

Předměty byly hospitovány v pěti třídách. Hodiny byly převážně dělené podle ročníků ve třídě.

Hodina vlastivědy šestého ročníku vyučovaná v oddělení s občanskou výchovou osmého ročníku byla členěna do větších celků přímé a nepřímé práce se žáky. Pracovní náplň hodiny odpovídala v obou předmětech učebním osnovám. Příprava na výuku byla velmi dobrá, vyučující nevyužila možnost společné vstupní motivace. V předmětu vlastivědy bylo využito návaznosti na učivo z minulých hodin a ročníků. Při opakování se nepříliš podařila aplikace dříve získaných vědomostí, odpovědi žáků byly často jednoslovné.

V předmětu občanská výchova vyučující využila materiálu přineseného žákem. Všechny žáky zapojila do opakování. Žáci odpovídali většinou jednoslovně, souvislejší projev zvládli s dopomocí vyučující. Po vysvětlení úkolu pro nepřímou činnost pracovali samostatně s občasným dotazem. V závěrečném hodnocení spontánně vyjadřovali svůj názor.

Spisovné vyjadřování vyučující i její neverbální komunikace měly velmi dobrou úroveň.

I na další hodiny vlastivědy a občanské výchovy byli vyučující pečlivě připraveni, hodiny byly pestré, měly spád, žáci se aktivně zapojovali. Kladem byla přátelská atmosféra a komunikace

ve třídě, v menší míře se pracovalo s názorem.

Na vynikající úrovni byly realizovány hodiny občanské výchovy v sedmém a v devátém ročníku. Je nutno vyzdvihnout především hodinu v devátém ročníku, která byla úvodem k problematice drogových závislostí (citlivá forma komunikace, vzájemný respekt a důvěra, využití audiovizuální techniky, struktura a organizace hodiny).

V hodině dějepisu byla využita samostatná práce žáků s textem a řízený rozhovor ve skupině. Vyučující měla připravené promyšlené otázky, využívala však především otázky uzavřené a návodné, často si sama odpovídala.

Časová dotace i obsah učiva hodin zeměpisu v sedmém a devátém ročníku odpovídaly zvolenému vzdělávacímu programu. Vyučující se v hodinách snažil navazovat na učivo z minulého školního roku, ale žáci projevovali jen sporadické vědomosti. V obou hodinách byla výuka vedena frontálním způsobem. Žáci sice využívali mapy z atlasu, ale nevhodně zvolené nástěnné mapy nepřispívaly k orientaci a zapamatování si nového učiva. Jiné didaktické ani audiovizuální pomůcky nebyly využity. Zvolenou motivaci zaměřenou na zkušenosti žáků s cestováním a čtením knih nebylo možno využít. Dohodnutá pravidla komunikace byla žáky respektována, ale nevytvářela prostor pro jejich seberealizaci.

Výuka těchto předmětů je u jednotlivých vyučujících rozdílná, hodnocení se pohybuje mezi vynikající a dobrou .

Řečová výchova

Řečová výchova byla sledována ve třech třídách. Velmi dobrá, promyšlená i realizovaná byla v první třídě s prvním, druhým a třetím ročníkem. Vyučující žáky vhodně motivovala, metodicky správně provedla logopedickou přípravu, využila prvky hudební, dramatické a pohybové výchovy, použila dostatek názoru. Sama vystupovala kultivovaně, byla mluvnickým vzorem. Zvolenou organizací velmi dobře zvládla kolektivní i individuální logopedickou péči.

Další hodina byla standardní. Vyučující se v přípravné části zaměřila na rytmus, nezařadila přípravná cvičení. Přestože žáci měli výslovnost správnou, přípravná cvičení jsou nedílnou součástí lekce. Hodinu koncipovala na procvičování modulačních faktorů řeči a zvládnutí techniky čtení. Z pomůcek využila pouze knížky ke zvolenému tématu četby.

Poslední sledovaná hodina byla stereotypní, žáci pouze četli nebo pracovali s textem (oprava chyb). Nebyl kladen důraz na správnou výslovnost, přestože ve třídě byl žák s vadou řeči. Výuka nebyla realizována dle tematického plánu (nebyl zpracován), chyběl systém, nebyly dodrženy zásady logopedické péče. V hodině byla citelně slabá místa a výrazné nedostatky.

Řečová výchova je vyučována rozdílně. Vyučující vycházejí z doporučených odborných textů, kterých je na škole dostatek, někteří se pouze zaměřují na odstraňování nedostatku v českém jazyce. Sledované hodiny byly hodnoceny velmi dobře, dobře a jednou byla shledána citelně slabá místa a výrazné nedostatky.

Pracovní vyučování

Pět bloků pracovního vyučování bylo vyučováno čtyřmi učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí a jedním učitelem s pedagogickou způsobilostí. Příprava na jednotlivé hodiny byla v souladu se vzdělávacím programem. Hodiny pracovního vyučování byly prováděny v kmenových třídách, cvičné kuchyni a v kovodílně. Pracovní prostředí vyhovovalo tématu hodin, v kovodílně nebyla upravena výška svěráků. Dostatek připravených učebních pomůcek

a materiálů, dobrá motivace, zvolené pracovní postupy, průběžné vysvětlování a pomoc žákům přispěly ke klidnému průběhu hodin. Zvláště pracovní vyučování dívek probíhalo ve velmi tvůrčí atmosféře. Finální výrobky byly použity na výzdobu chodeb školy. Třídy i ostatní prostory jsou vyzdobeny velmi krásnými výrobky žáků.

Celkové hodnocení sledovaného pracovního vyučování lze hodnotit jako velmi dobré.

Tělesná výchova

Pro výuku tělesné výchovy má škola stísněné prostorové podmínky. Vlastní tělocvična je malá, vybavení odpovídá potřebám školy, je však nutno ho průběžně doplňovat a obnovovat. Všechny hospitované hodiny (tři třídy - šest ročníků) byly připravené, žáci byli pozitivně motivováni, po celou dobu aktivně zapojeni do pohybových aktivit. V jedné hodině byla menší pozornost věnována průpravné části s ohledem na zdravotní cíl tělesné výchovy. Stanovené úkoly byly pro danou skupinu žáků příliš náročné, vyskytly se metodické chyby v nácviku kotoulu s ohledem na věkové zvláštnosti i schopnosti žáků. Kladem bylo vlastní zapojení a vzor všech vyučujících.

Výuku tělesné výchovy lze hodnotit jako velmi dobrou.

Výtvarná výchova, hudební výchova

Hospitace výtvarné výchovy proběhla v šestém a osmém ročníku, hudební výchovy ve třídě s pátým ročníkem. Oba vyučující měli odpovídající aprobaci. Výuka probíhala v běžné třídě, pro výtvarné ani hudební činnosti není z prostorových důvodů vlastní odborná učebna k dispozici. Program obou ročníků ve výtvarné výchově byl jednotný (portrét - kresba). Vyučující vysvětlila postup práce, v průběhu hodiny žáky povzbuzovala, do vlastních prací jim nezasahovala. Žáci byli zaujatí, ve třídě byla uvolněná, pracovní atmosféra. Menší pozornost byla věnována přípravě hodiny (materiál, názor) a organizaci.

Hudební výchova byla zaměřena na pěvecké činnosti. Vyučující zařadil vstupní motivaci, průpravná cvičení byla provedena dobře. Pozitivní je vytváření zpěvníků pro každého žáka. Žáci zpívali s chutí a velmi dobře. Vyučující je doprovázel na kytaru a sám velmi dobře zpívá. Málo využil prvků rytmizace a pohybu. Žáci po celou hodinu seděli v lavici, pouze jeden byl vyvolán k tabuli.

Obě hodiny byly hodnoceny jako dobré.

1. až 3. ročník

V 1. třídě v Novém Boru se vyučují první až třetí ročníky v počtu pěti žáků (1 + 2 + 2). Hospitace byly uskutečněny ve třech hodinách (matematika, český jazyk, tělesná výchova). Ve třídě je velmi náročná práce vzhledem k rozdílnému handicapu žáků a nutnosti pracovat s nimi individuálně. Vyučující byla na všechny hodiny velmi pečlivě připravena, práce je dle předložené dokumentace (tematické plány, třídní kniha, sešity žáků) i pozorování v hodinách systematická. Je nutno vyzdvihnout přístup učitelky k žákům, její pochopení a trpělivé vedení. Věnovala se všem dětem rovnoměrně. Menší pozornost byla věnována narůstající únavě žáků a potřebě relaxace.

V elokované třídě při ZŠ ve Cvikově bylo hospitováno v hodinách čtení, prvouky a pracovního vyučování. Příprava na jednotlivé předměty korespondovala se vzdělávacím programem. Vyučující měla dostatek podnětných pomůcek, využila střídání činností, stále žáky motivovala a pozitivně průběžně hodnotila. Reagovala na jejich momentální stav, zařazovala relaxační chvílky. Poměr mezi přímou a nepřímou prací byl v rovnováze. Žáci třetího ročníku mají dobře zvládnuté čtenářské dovednosti, písmo je úhledné. Úroveň komunikace, zvláště reakce na problémové a otevřené otázky i způsob odpovědí, byly velmi dobré.

V první třídě byla výuka na velmi dobré úrovni, v elokované třídě ve Cvikově byly sledované předměty hodnoceny jako vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na vybrané předměty mají vyučující vypracované tematické plány. Jsou obsahově rozdílné a mají většinou formální úroveň. Funkční a promyšlený tematický plán byl zpracován pro první třídu, kde byl patrný tvůrčí přístup vyučující a operativní práce s plánem.

Ztížené podmínky a tím i náročnější práce je ve třídách s více ročníky. Někteří vyučující zařazují různé formy výuky, střídají činnosti, vedou žáky ke komunikaci a aktivní spoluúčasti v hodině. Většina učitelů v době inspekce zvolila stereotypní skladbu hodin, pravidelné střídání přímé a nepřímé práce s žáky. Chybělo vkládání relaxačních chviliek, přestože aktuální situace to vyžadovala.

V nižších ročnících byla lépe zvládnuta organizace výuky a rozlišena diferenciací výuky. Ve většině hodinách převažoval frontální způsob výuky bez zřetelné diferenciací.

Efektivnější motivace ve třídách s více ročníky byla na prvním stupni. Minimálně bylo využito možnosti stejné a vhodné motivace na druhém stupni. V průběhu hodin byli žáci hodnoceni, v závěru hodin nezbyval čas na shrnutí a celkové zhodnocení práce žáků.

Pravidla komunikace jsou stanovena. Ojedinele byla využita možnost jejich připomenutí na počátku hodin, více se vyskytovaly klasické příkazy v průběhu hodiny. Někteří vyučující ponechávají žákům prostor v prezentaci názorů, vedou je k odpovědím ve větě a souvislému mluvnímu projevu. Ve sledovaných hodinách se často vyskytovaly jednoslovné odpovědi žáků.

Přes tyto připomínky byl celkově výchovně-vzdělávací proces hodnocen ve třídách s prvním až třetím ročníkem jako vynikající a velmi dobrý, v ostatních celkově jako velmi dobrý a dobrý.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel školy vypracoval koncepci školy na období tří let, tj. od roku 1997 do roku 2000. Stanovená koncepce je z pohledu sociodemografického reálná. Uvedené cíle výhledově směřují k výraznému zaměření na práci s různě handicapovanými dětmi. Koncepční záměry se daří plnit po malých krůčcích, realizace je limitována finančními prostředky. S koncepcí jsou seznámeni všichni pracovníci školy i zástupci města a školského úřadu. Dobře zpracovaný je plán práce na školní rok 1999/2000, který vychází z analýzy podmínek a prostředí školy a postihuje rozhodující oblasti činnosti školy. Podíl pracovníků při plánování je formální.

Ředitel školy má stanovený reálný koncepční záměr školy a nastíněn systém postupných kroků realizace. Tato oblast je hodnocena jako dobrá.

Organizování

Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy je obsažena v ročním plánu práce, kde je uvedeno jmenovité delegování odpovědnosti pracovníků za určitou oblast, vyplývající konkrétní povinnosti nejsou uvedeny. Není stanoven oficiální zástupce ředitele pro případ jeho nepřítomnosti. Předmětové komise ustanoveny nejsou.

Speciálně pedagogickou problematiku včetně oblasti drogové prevence má v kompetenci výchovná poradkyně. Výchovná poradkyně pracuje v této funkci šest let, je odborně a pedagogicky způsobilá pro tuto školu, pro výchovné poradenství nemá odbornost. Oblast výchovného poradenství není koncepčně zpracována v plánu školy. V době konání komplexní inspekce byla výchovná poradkyně v pracovní neschopnosti, problematika byla projednávána s ředitelem školy.

Nejčastěji projednávanými problémy jsou záškoláctví a příprava na povolání. Žáci s poruchami učení a chování jsou sledováni především třídními učiteli. Aktuální informovanost je zajištěna úzkým kontaktem mezi vyučujícími. Pravidelně je tato problematika na programu pedagogických rad. Žáci i rodiče dle ředitele školy mohou výchovnou poradkyni kontaktovat kdykoliv, konzultační hodiny nejsou stanoveny. Pro rodiče je organizována beseda o volbě povolání. Na chodbě je umístěna nástěnka, na které byly aktuální informace nabídky k volbě povolání a informace institucí, zabývajících se poradenskou činností včetně formy kontaktu. Pod nástěnkou je umístěna „Schránka důvěry“, kam mohou žáci dávat své podněty a připomínky. Žáky je využívána, problémy jsou taktně řešeny, je respektován požadavek důvěrnosti informací. První zkušenosti jsou pozitivní.

Prevenici patologických jevů se věnuje velká pozornost, ve spolupráci s výchovnou poradkyní sousední základní školou (dále jen ZŠ) je zpracován návrh projektu drogové prevence včetně zapojení do peer programu ZŠ.

Ve škole je k dispozici Pokyn MŠMT čj. 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance. Jeho aktualizace do konkrétních aktivit, vedoucích k vzájemné toleranci a poznávání není cíleně pro podmínky školy rozpracována. Ve škole jsou umístěni žáci z rómské minority, z dotazníkového šetření vyplynulo, že rodiče necítí ze strany školy projevy diskriminace, objevily se pouze ojedinělé signály, naznačující agresivní chování vůči majoritě. Vedení školy řešilo ve spolupráci se Školským úřadem v České Lípě závažná obvinění v této oblasti, rodiče žáků se však i písemně od této aktivity při komplexní inspekci prostřednictvím dotazníkového šetření distancovali. Při hospitacích byly pozorovány harmonické vztahy mezi žáky navzájem i mezi žáky a vyučujícími. Škola má ve spolupráci se sousední ZŠ zájem o rómského asistenta, ze strany místní minority nebyli dosavadní uchazeči akceptováni. Tato otázka je v řešení.

Výchovná poradkyně vede dokumentaci o žácích s individuální výukou (tři žáci zdravotně postižení, dále jen ZPŽ), dokumentaci žáků s poruchami učení a chování vedou třídní učitelé. Z dokumentace jsou patrné kontakty s Pedagogicko-psychologickou poradnou v České Lípě, se Speciálně pedagogickým centrem v Teplicích, s policií, se školským a sociálním odborem Městského úřadu v Novém Boru a s Okresním úřadem v České Lípě.

Povinná dokumentace školy je vedena dle platné právní normy. Drobné formální nedostatky byly projednány s ředitelem školy.

Pohovory s učiteli, ředitelem, s žáky a kontrolou nástěnek bylo zjištěno, že k informacím mají

všichni přístup a že sou předávány včas. Ředitel školy preferuje osobní předávání důležitých informací nebo využívá nástěnky pro žáky a pro pedagogy. Ochrana osobních dat je zajištěna, osobní spisy jsou řádně uloženy a zabezpečeny.

Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům.

Rodiče jsou o chování a prospěchu svých dětí informováni na třídních schůzkách, prostřednictvím zápisů v žákovských knížkách nebo při osobním setkání ve škole.

Na veřejnosti se škola prezentuje společně se ZŠ například při tradiční vánoční výzdobě. Osvědčily se Dny otevřených dveří, při kterých navštívilo školu přes 100 lidí. Žáci školy se pravidelně účastní recitační soutěže ve Zvláštní škole Jablonné v Podještědí a dalších soutěží speciálních škol.

Výroční zpráva za školní rok 1998/99 poskytuje dostatek informací o škole, uvádí problémy a obsahuje úkoly pro další školní rok.

Rozhodnutí vydaná ředitelem školy jsou jednoznačná, konkrétní, adresná a včasná. Přípomínky a podněty pracovníků respektuje, zabývá se jimi a řeší je.

Podněty a připomínky orgánů státní správy akceptuje a provádí potřebná opatření.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání a informačních systémů jsou hodnoceny jako dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Systém vedení a motivování pracovníků vychází z dlouholeté zkušenosti ředitele školy. Vztahy mezi členy pedagogického sboru a ředitelem školy, které byly v průběhu inspekční činnosti patrné, jsou založeny na důvěře a vzájemném respektování. Ředitel školy podporuje iniciativu a tvořivost jednotlivých pracovníků například v oblastech výuky, společenských výchovných akcích a ve spolupráci s rodiči.

Účast na akcích pořádaných pro pracovníky speciálního školství je podle možností školy zajišťována. V současné době nejsou ve škole, vyjma vychovatelky školní družiny, vyučující bez pedagogické praxe, pouze jeden učitel se vrátil po pětileté odmlce zpět do školství. Oběma těmto pedagogům je poskytnuta všestranná pomoc pracovníků, poněkud ze strany ředitele. Pro další motivaci pracovníků má ředitel školy zpracovaná kritéria hodnocení, pracovníkům školy jsou známa. Na jejich základě jsou nenárokové složky platu diferencované.

Vedení a motivování pracovníků hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost ředitele školy se řídí plánem kontroly a hospitací. Je podrobně rozpracován do jednotlivých měsíců s označením termínu. V době inspekce v něm nebylo označeno, které úkoly byly již splněny.

Kontrola procesu vzdělávání je prováděna podle plánu hospitací. Provedené hospitace jsou zdokumentovány, je prováděn pohospitační rozhovor s učitelem. Kromě hospitační činnosti kontroluje ředitel školy podle plánu kontroly pedagogickou dokumentaci vedenou jednotlivými učiteli, připravenost tříd, přípravy třídních schůzek, čerpání rozpočtu a provozní záležitosti. S výsledky kontrol jsou pracovníci seznamováni bezprostředně (zejména u hospitací) a při poradách. Při rozboru hospitací ředitelem školy byly jeho poznatky prezentovány s cílem postihnout především klady vyučujících, připomínky byly sděleny jasně, věcně a taktně. Byl

dán prostor vyučujícím k vlastní sebereflexi.

Ředitel školy v tomto školním roce hospitoval i ve školní družině.

Kontrolní činnost ředitele školy je hodnocena inspekcí jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Ředitel školy pracuje ve funkci od roku 1980, do funkce byl nově jmenován v roce 1992. Poslední hodnocení jeho práce proběhlo v únoru 1999.

Koncepční záměr školy vychází z rozboru podmínek školy a ze zkušeností z pedagogické práce s handicapovanými dětmi. Jeho cíle jsou reálné, nejsou stanoveny prostředky k jeho realizaci a časové rozložení s určením odpovědnosti.

Organizování výchovného procesu je v praxi funkční, v písemné podobě není kompletně zpracované.

Vedení pracovníků bylo pozitivně motivující s dostatečným prostorem pro reflexi a sebereflexi.

Kvalita řízení je na dobré úrovni.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Ve škole pracuje jedno oddělení školní družiny na základě požadavků rodičů. K pravidelné docházce je zapsáno osm žáků, další žáci navštěvují školní družinu nepravidelně (před začátkem vyučování či před odpoledním vyučováním). Činnost družiny je úzce propojena s činností školy, vedením, učiteli i rodiči je dobře hodnocena. V současné době je situace poznamenána odchodem vychovatelky na mateřskou dovolenou a hledáním kvalitní náhrady, kdy nečekaně nenastoupila nová vychovatelka. Družina má pro svou činnost odpovídající prostorové podmínky. Vlastní místnost je účelově vybavena starším nábytkem, hrami, pomůckami i potřebným pracovním materiálem. Umístění vedle školní tělocvičny umožňuje její běžné využívání pro pohybové a relaxační aktivity. Ve výzdobě interiéru jsou vkusně využity práce žáků. Psychohygienické podmínky jsou optimální, pitný režim je zajištěn.

Plán činnosti školní družiny není koncepčně zpracován, v plánu školy není zmíněn. Povinná dokumentace je vedena, zápisy v přehledu výchovné práce mají velmi dobrou vypovídací hodnotu. Program školní družiny je pestrý, odpovídá požadavkům na výchovu mimo vyučování. Při inspekci byla pozorována příjemná atmosféra a otevřená, přirozená komunikace mezi žáky a vychovatelkou. Program byl pečlivě připravený, žáci měli možnost výběru činností.

Školní stravování

Školní stravování je zajištěno ve školní jídelně sousední základní školy. Je využíváno žáky i vyučujícími.

Dotazníky pro rodiče - vyhodnocení

V rámci komplexní inspekce byl rodičům žáků zaslán dotazník pro rodiče. Návratnost

dotazníků byla velmi vysoká (83%). Velká část dotazníků byla doplněna slovním komentářem, což dokumentuje zájem rodičů o činnost školy. Odpovědi rodičů byly výrazně pozitivní, pouze jeden dotazník se pohyboval v pásmu odpovědí „ani spokojen ani nespokojen“ a „spíše nespokojen“, nebyl doplněn slovním komentářem. Z odevzdaných dotazníků 13% nebylo vůbec vyplněno, 53% jich bylo doplněno slovním komentářem s vyjádřením spokojenosti se školou, učiteli, ředitelem školy i školní družinou, zbývající byly bez slovního komentáře. Vysoko byl hodnocen přístup k žákům a trpělivost učitelů. Připomínky se týkaly převážně vybavení školy (výpočetní technika), omezených finančních prostředků, které má škola k dispozici. Objevily se připomínky ke vzájemným vztahům mezi žáky především od rodičů žáků ze Cvikova. Rodičům byla také nabídnuta formou pozvánky schůzka s inspektory, nabídka nebyla rodiči využita. Na základě výsledků dotazníkového šetření lze konstatovat, že rodiče žáků jsou s činností školy velmi spokojeni.

Další zjištění

V letošním školním roce není žákům školy nabízena žádná zájmová činnost, byla jim doporučena návštěva kroužků v domě dětí a mládeže „Smetanka“.

V údržbě byla provedena fasáda části budovy, ve třídě, kde probíhá individuální výuka a v budoucnu se počítá s přípravným ročníkem, byla zakoupena lavice pro handicapované děti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení
čj.: 167/96-00 z 22. 3. 1996 - vydané Školským úřadem v České Lípě, včetně podkladů,
- informační výpis, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení od 1. 9. 1998,
- zřizovací listina s názvem Zařazovací listina od 1. 9. 1948 vystavená Městským úřadem v Novém Boru,
- dokumentace ředitele školy - podkladová dokumentace o počtu tříd, evidence žáků ve škole, evidence žáků se zdravotním postižením, vnitřní školní řád, roční plán práce, plán kontrol a hospitací, rozvrh hodin, zápisy z pedagogických porad, vnitřní klasifikační řád, kritéria hodnocení pracovníků, kniha úrazů, protokoly o provedených kontrolách, výroční zpráva za školní rok 1998/99, kronika školy,
- pedagogická dokumentace tříd - třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků, individuální plány zdravotně postižených žáků, tematické plány předmětů, některé žákovské knížky a sešity, výtvarné práce žáků,
- dokumentace školní družiny (přehled výchovné práce, přehled docházky, zápisové listky,)
- dokumentace výchovného poradce (plány žáků s individuální výukou, informační materiály, korespondence),
- dotazník pro ředitele,
- dotazníky pro rodiče.

ZÁVĚR

Zvláštní škola vyučuje podle schváleného vzdělávacího programu. Učební plán i učební osnovy jsou plněny. Pedagogové respektují potřeby a možnosti žáků s individuální výukou, se specifickými poruchami učení a poruchami chování. Škola umožňuje vzdělávání těžce tělesně postiženému žákovi. Z jedenácti pedagogů je většina s odpovídající pedagogickou a odbornou způsobilostí, bez kvalifikace je nově nastoupivší vychovatelka.

Prostorové podmínky jsou dobré, chybí však prostory pro odborné učebny. V době inspekce vznikla havárie vodoinstalace, ředitel školy vzniklou situaci okamžitě operativně řešil.

Vybavení pomůckami a didaktickou technikou je průměrné. Kromě lavice pro tělesně postižené žáky jiné speciální vybavení ani pomůcky škola nemá.

Vánoční výzdoba školy měla velmi dobrou estetickou úroveň, vkusně a s citem byly využity práce žáků. Všude byla čistota a pořádek.

Výchovně vzdělávací proces je organizován ve škole v Novém Boru a v jedné třídě v budově ZŠ ve Cvikově. V době inspekce pedagogové volili klasický způsob výuky, střídali přímou a nepřímou práci s žáky. Příprava i realizace výuky je rozdílná. Pozitivní je velmi dobrá vzájemná komunikace a přátelská atmosféra mezi žáky a pedagogy.

Kvalitní je pracovní vyučování, ve kterém žáci prokázali značnou zručnost. Nedostatky jsou v českém jazyce při zvládání gramatických jevů a v komunikativních dovednostech.

Vyučovací proces byl hodnocen velmi dobře.

Ředitel školy se opírá o dlouholetou praxi ve speciálním školství. Při stanovení koncepčních záměrů vychází z analýzy předcházejících let i z předpokládaného vývoje školy. S koncepcí je třeba dále pracovat, konkretizovat a stanovit postupnou realizaci.

Oblast řízení byla hodnocena jako dobrá.

V průběhu inspekce nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Celkové hodnocení školy je velmi dobré.

Před komplexní inspekcí byla v roce 1997 provedena orientační inspekce. Škola pokračuje v orientaci na pomoc žákům i s jiným handicapem, zajišťují individuální výuku. Posun nastal v koncepční práci ředitele, v personálním obsazení a ve vedení dokumentace. Vzhledem k tomu, že na škole působí čtyři důchodci, trvá potřeba získávání mladých, perspektivních a odborně způsobilých pedagogů.

Doporučení:

- Pokračovat v realizaci koncepčních záměrů,
- zařadit plán školní družiny do plánu školy,
- věnovat pozornost výhledovému odpovídajícímu personálnímu obsazení školy, aktuálně při zajištění provozu školní družiny,
- věnovat cílenou pozornost progresivním metodám a formám výuky,
- stále sledovat a rozvíjet komunikativní dovednosti žáků,
- provádět podrobnější zápisy z pedagogických porad tak, aby byl jasný obsah jednání,
- věnovat zvýšenou pozornost výchově k toleranci se zařazováním prvků multikulturní výchovy,
- zlepšit vybavenost školy výpočetní technikou (i pro výuku) a modernizovat pomůcky.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko- ano

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miloslava Paclíková	Mgr. M. Paclíková v. r.
Členové týmu	PhDr. Václava Vokounová	Dr. V. Vokounová v. r.
	Mgr. Božena Vydrová	Mgr. Božena Vydrová v. r.

V Liberci dne 30. prosince 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. 12. 1999

Razítko- ano

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Pavel Kopecký	Pavel Kopecký v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	200-01-12	084 15/00-1165
Zřizovatel	200-01-12	084 16/00-1165

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	žádný